

ОБЛІК І АУДИТ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Запорізька державна інженерна академія

Дохід є основним джерелом покриття здійснених підприємством витрат та формування прибутку, одним із основних показників, що відбиває фінансовий стан підприємства. Провідна роль у вирішенні питань визначення й оптимізації величини доходів належить бухгалтерському обліку та аудиту, адже можливість отримання найбільшого економічного ефекту при найменших витратах, трудових, матеріальних і фінансових ресурсах значною мірою залежить від того, наскільки оперативно і точно підприємство здійснює облік та аудит власних витрат та доходів.

В Україні доходи від операційної діяльності регулюються нормами П(С)БО 15 «Дохід», НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», ПКУ, а в міжнародній практиці – нормами МСБО 18 «Дохід».

Доходи включаються до складу об'єктів облікового процесу за принципами нарахування та відповідності. Дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню. Дохід визнається, якщо існує імовірність збільшення майбутніх економічних вигод у вигляді збільшення активу або зменшення зобов'язань; оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Для узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг, доходів від страхової діяльності, а також про суму знижок, наданих покупцям, та про інші вирахування з доходу призначено рахунок 70 «Доходи від реалізації». Аналітичний облік доходів від реалізації ведеться за видами (групами) продукції, товарів, робіт, послуг, регіонами збуту та/або іншими напрямками, визначеними підприємством.

Критерії визнання доходу, наведені в П(С)БО 15 «Дохід», застосовуються окремо до кожної операції. Про те ці критерії потрібно застосовувати до окремих елементів однієї операції або до двох чи більше операцій разом, якщо це впливає із суті такої господарської операції (операцій).

Важливе значення для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку доходів від операційної діяльності має аудит. Аудит доходів від реалізації продукції необхідний для забезпечення достовірної оцінки певної ситуації та покликаний створити умови для внесення (за необхідністю) коригувань до запланованих показників розвитку як окремих підрозділів, так і всього підприємства в цілому. Виходячи з цього, аудит доходів від реалізації продукції є одним з головних інструментів розробки і прийняття управлінських рішень. Саме це і забезпечить, в свою чергу, нормальне функціонування підприємства і досягнення поставлених ним цілей. Завданням аудиту доходів від реалізації продукції є: оцінка динаміки показників формування доходів від операційної діяльності; виявлення і вплив різних факторів на величину доходів від операційної діяльності; оцінка можливих резервів подальшого зростання доходів від операційної діяльності на основі оптимізації обсягів виробництва і витрат.

Грамотна організація бухгалтерського обліку та аудиту на підприємстві дозволить не тільки об'єктивно і своєчасно відображати витрати та доходи, вести оперативний контроль за виконанням плану й дотриманням кошторисів витрат, але й виявляти резерви зниження собівартості продукції, визначати шляхи оптимізації доходів і витрат, що дасть можливість істотно поліпшити фінансові результати підприємства та підвищити його конкурентоспроможність.